

IRTÁSON

HOLTI MÁRIA

A déltenger nem hasonlított az előre megalkotott képre. Kiszámíthatatlan; a mollok lágysága és a dúrok keménysége ötvözetének háttérben a dolomitok vasfüggönyével, a csalóka-zöld feketefenyő foltokkal, a párával, azokkal a mesterkélt figyelemmel életre — vagy hallálra — hívott, fülledten egzotikus növényekkel, a márványvénusz torzókkal, vízköpőkkel telezsúfolt parányi udvarokkal és előterekkel, melyeknek kőcsipkés padjain — félig a kőasztal korongjára dőlve — képzelete nem bírta áthágni a küszöböt annyira sem, hogy megálljon a félköríves ajtóban, míg mögötte összecsapódnak a tamariszk ágai, belekarmolva az elvadultan burjánzó filodendronok, liánok olajos leveleibe, és ezt mondja:

— Megnézhetnénk a barátokat.

A szamojéd spicc egykedvűen vakkant ikedvenc helyén. a magnólia legalsó, ösztövért ágán; hajómotor zúg el a közeli szirt mögött. és hosszan felbúgatja szirénáját. Az erőszakos zaj nyomán hullámkeltően összecsapódik a megbolygatott csend két szárnya. Akár a tamariszk. gondolta. amikor ellép alatta.

— Jön az apály.

A vékony hajókötéllé csavart, kötött márványoszlop kerítés mögött a déltenger hullámszik, a tetőző dagály utolsó vízcafatai szétfröccsennek az alacsony hullámtörőn, és habos tócsákat hagynak a fehér kőlapos sétányon. Férfiarc jelenik meg a kerítés mögött:

— Szóval?

— Mehetünk.

Szökellve, mint a dolomitok holdbéli tájainak hallatlan eleganciájú, muflonjai, a mólón terem, és elfoglalja helyét az agyonfoltozott, a fenekén mindig eresztő vitorlás kormányánál. Felkuperodott, kíváncsian nézte, hogyan válik meg engedelmesen a kötél a bójá-

tól, míg a spicc aprókat vakkantva, kétségbeesetten futkosott a kőkerítés előtti partszakaszon. Messziről, a vitorlás orrából hallja Pinkit:

— A szentségit, már megint baj lesz az olajjal.

— Baj lesz.

— Akkor ma nem megyünk sehová.

— Én megyek — suttogeta, és kihajol féltettel, delfinmód a vízbe siklik. — Kezdődik az apály. Hat órán át tart, ha tetszik, ha nem.

Egykedvűen tűrte, ahogy az izmos karok a vitorlásba emelik.

Part mentén haladtak. Besötétedés után már nem is beszéltek, minden figyelmüket és erejüket arra fordították, hogy lehetőleg párhuzamosan haladjanak a parttal, elkerüljék az elsodródás vagy a part menti sziklához verődés, az összezúzóadás veszélyét. A hullámok már veszedelmesen csattogtak.

— Holnap elmegyek. Lejárt.

— Én is úgy számoltam.

Mari úgy tesz, mintha nem hallaná a választ, erőltetetten felnevet:

— Sajnálom azt a piszok spiccet.

— Én nem. Valahányszor megismerkedek valakivel, rám ragad, és nem tágít az istennek se.

— Mondd, téged tényleg Pinkinek hívnak?

— Á, ezt még az öcsém találta ki, valamikor régen. Mi érdekel még, velem kapcsolatban?

— Semmi. Csak úgy eszembe jutott. Ne kérdezzetek?

— Nyugodtan, ha neked az jó. — Idegesen felnevet: — Azt a spiccet a barátok adták, nem került semmibe. Látod ott azt a világitótornyot?

A partszegélytől elszakadva a torony felé vették az irányt. Kűszködtek a hullámokkal. Nemsokára egy régi sólepárló körvonalai bontakoztak ki a távolban. Az ágaskodó falak mögött sötét, várszerű tömb emelkedett. Közelebb kerülve csodálkozva vették észre, hogy a sötét tömb ablakai gázszerű fényben úsztak.

A hullámverésbe betársult az evezők csattogása. Már nem ért semmit a vitorla, szélsérend állt be, az eső szemerkélt.

A velük együtt érkezett hullám taszította fel a rozszant vitorlást a kavicspartra. Sokáig feküdtek a parton a szemerkélő esőben. Kü-

lönös volt az esőpermettel ellenérzés nélkül való érintkezés; azok az apró, óvatlan, kiszámíthatatlan ritmusban ismétlődő kis koppintások a testen, a bőrön; kicsit utánozva a gondolatok különben egyenetlenül lüktető ritmusát, azokat a csillaggal, néha számmal jelölt, lábjegyzetes gondolatokat, melyek majdnem kivétel nélkül valamilyen dac jegyében fogantak, és semmilyen felismerésre nem vezettek, csak keringtek egy bizonyos süket, élettelen körben. Ez a kör félelmetesen hasonlított a nyomasztó, hánykolódtató álmokra.

Feltámadt a dagály végét jelző szél, hogy utána a déltengeri áramlás ismételten bemutassa a nagy bűvészmutatvány elleshetetlen trükkjét: partot változtasson. Harang kondult, egyetlen ütés; a hang beköborogta a félszigetet, végül megült a sómedence szétmart betonlapján.

— A szél — mondta Pinki. — Harangozni nem nagyon szoktak, mert rajtuk kívül itt nem lakik senki. Zsebórára miséznek, az mindegyiknek van, odaátrol hozzák — magyarázza, és a kobaltkék víz felé int.

A lány, akit Marinak nevezett — maga sem tudta, miért éppen Marinak —, fázósan felguggolt:

— Te már jártál itt?

— Hogy jártam-e? — Pinki a térdére csapott. — Évekig én fuvaroztam ide számárfogaton a misebort. Tizennégy kilométerről. Aztán egyszer csak megszakadt a munkaviszony, valami ellenőrök jöttek, azt firtatták, hogy bejelentettek-e szabályosan. Hallottam, vettek egy oldalkocsis motort, az ügyletet egy bizonyos Kollárra bízták, állítólag jogot is tanult, szóval azzal nem volt baj. — Pinki az öklébe nevet: — A konyhakert meg tele volt novíciákkal. Képzeld, ásás közben kánont énekeltek.

— Szép lehetett — mondja Mari fásultan, és szemét a szemben pajzsként emelkedő dolomitok szegélyére függeszti, a tévétorony alatt. — Az szép, a kánon.

Két acsarkodó bokszér kíséretében egy esőkázmzsás alak lopakodik elő a magnóliák sorából, és lőfegyveréből lead egy figyelmeztető sorozatot a levegőbe. Álmos, riadt madarak serege emelkedik az esőfelhők felé.

— Mióta nem vagy itt, a barátok is elmentek. Fuzionáltak, vagy mi. A dominikánusokkal.

A kázmzsás gondosan elrakja a fegyvert, az eső eláll, erősödik a holdfény, már meglátszanak az árnyak is. Mari köhögni kezd, visz-

szaszalad a vitorláshoz, de annak a vásznán kívül semmit sem lát, amibe betakarózhatna. Pinkiék a két megfélemitett bokszer kíséretében eltűntek a szőlőlugasban.

Nedves, sótól ragadó fürdőruhájában Mari ügetésbe fog. A kocsibejárónál éri utol a két férfit. Pinki hátrafordul, a vállára teszi a kezét:

— Hát mégis eljöttünk, látod, a barátokhoz. Igaz, nincsenek itthon, de nem fognak hiányozni. Nem igaz, öregfiú?

Az öregfiúnak nevezett őr, Kollár, megrúgta Pinki bokáját:

— Ne örülj kkorán. Az apátnak külön kulcsa van, a legszokatlanabb időpontokban szeret visszajárni. Kikapcsolták a telefont, csak ezt a pisztolyt hagyták nekem meg a bokszereket.

— A novíciák is elmentek?

— Novíciák sincsenek, kánon se — mondja Kollár, és kitarja a refektórium ajtaját: — Éhesek vagytok?

A választ meg se várja, az ebédlőszekrényből kaviáros szendvicsekkel megrakott fatálcát húz elő, az almáriumból ónfedeles fajszenzbögrét rak át a teremhosszú, kecskelábú asztalra.

— Mindezekén kívül — Pinki az asztalra mutat —, mivel foglalkozol még?

— Kérlek, egy ilyen fúzió után az embernek millió és egy terve van. Itt van például, magunk között szólva, ez a rablóvár. Talán ki is bérelhetném — elmozdítja a keresztút egyik képét. A kép mögé vájt üregben aprócska hűtőszekrény berreg. Három üveg dán sört választ ki a rejtekben, csendben megjegyzi: — Olcsóbb, mint a hazai. Az olaszok hozzák.

Mari fázik, térdei összeverődnek. A súlyos, a koldulórendek csuhaanyagából varrt függöny redői közé húzódik, haja barnasága belesimul a függöny színébe. Pinki letérdel elé, az üveget két kézzel a feje fölött tartja, mint egy áldozati kelyhet:

— Ha nem ismernélek, nyugodt lélekkel elhíresztelném, hogy jelenést láttam. Hogy megjelent a... kicsoda is?

— Az orléans-i — segíti ki Kollár.

— Az nem jó, az nem volt egészen szabályos.

— Egyébként bomba üzlet lehetne, semmi befektetés, semmi kockázat — törülgeti Kollár a sörhabot a száján. — Itt van, adok nektek egy kulcsot a hálótenmekhez, aztán reggelig sokasodjatok békében. Franciaágy, deszkapriccs, ízlés szerint minden van. Egyébként, ha fölmentek a padlásra, a kiugróban ott maradt az egész hóbelevanc, a csillagvizsgáló. Ezt én kértem el tőlük. Lesztek szívesek,

időnként ráirányították a tengerre, majd rájöttek, hogyan. Ha né-
tán motorcsónakot vennének észre, lefáradtok a földszintre, és föl-
ráztok. Végre tisztességesen kialhatom magam. A lemaradásom öt-
ezer óra.

A kámzsás léptek elhalnak a lépcsőkön. Pinki a függönyben le-
begő jelenéshez fordul, és kicsit zavartan, kicsit gyámoltalanul ezt
mondja:

— Nem látszik veszélyesnek.

— Ki tudja — suttogja Mari. Tartva attól, hogy túl messzire
vetette a súlykot, megkérdezi: — Hogy hívják? Elfelejtett bemu-
tatkozni.

— Azt hiszem, Kollárnak. De annyit előre megmondhatok, hogy
ez az ember állítólag mindent tud. Állítólag azt is, amiről fogalma
sincs.

Jócskán benne jártak az éjszakában, erre nemcsak a lomha inga-
órák ütései, de a főleg éjszaka élő (kis állatok) élénkülő surrogása-
surranása is figyelmeztetett egy udvariatlanul hangos óceánjáró
(kürtje mellett. A penészszag miatt az ablaktáblákat kitárták, kint
vézna holdfény fűrésztötte az épületet. A házban sehol semmi fény,
ebből Pinki arra következtetett, hogy a világítás csak egyetlen köz-
ponti kapcsolóval kezelhető. Kollár ezt nem mondta. A kobaltkék-
be játszó víz ismét emelkedőben volt.

Mari a lópokrócos vaságyon fázósan magába tekeredett, mint a
félsziget alvó mangusztái. A fiú megállt az ágya mellett, eligazított-
ta a takaróját, félresimította a haját. Száraz volt. Gyufát gyújtott,
és egészen közel hajolt Mari fölé, rácsodálkozott a sima homlokra.
Először nézte ezt az arcot, nemcsak látta, két hét óta.

Kilopózott a folyosóra, elindult abban az irányban, amerre a
padlásfeljárót sejtette. A folyosó végében kitapogatta a vasajtót, az
ajtó engedelmesen kinyílt. Gyakran járkalhatnak itt — gondolta —
ha ennyire rendben tartják a zárat.

A kis tetőkiugróban ott állt a Cassegrain felirattal ellátott táv-
cső, az állvány melletti asztalkán félbetört, csorba lencsék egész
sora. Megilletődve nézte a műszereket. Eszébe jutott Kollár meg-
bízása a motorcsónakkal kapcsolatban. Kihajolt a párkányon sajt:
kis vitorlását fürkészte, de a fekete kavics tömegén kívül semmit nem
látott a parton. Dulakodás hangjai szűrődtek fel a földszintről, ab-
ból az irányból, amelyben Kollárt sejtette. Megfeszülten figyelt,

percek múlva elhalt a dulakodás; azt hitte, a halántéka ütőere dobolta túl a zajt.

Pinki egyszerűbb dolgokhoz volt szokva, most viszont úgy érezte, hogy egyáltalán nem ura az eseményeknek. Kis fejtörés után rájött, hogy itt nem segít a különben mindig jól bevált módszer: felülről szemlélni vagy lekicsinyelni mindazt, amit nem ért; most mintha az események tornyosultak volna a feje fölé. Ebben az elrendezésben egyre jelentéktelenebbnek tűnt önmaga előtt.

Kelepcében érezte magát. Első ösztönös gondolata az volt, hogy mint mindig, ebben a helyzetben is megpróbál valahogy berendezkedni, és megbarátkozni a nyomasztó érzések közül azokkal, melyek legkevésbé látszottak nyomasztóknak. Ekkor újabb akadályba ütközött: nem tudott választani. Ez a felismerés nemcsak megalázta, de fel is bősítette; szeméből esőszzerű váladék szivárgott. Idő kellett ahhoz, hogy megállapítsa: sír.

A füttyürésző Mari lépteire tért magához. Megismerte a mezítelen talpak nesztét.

— Gondoltam, hogy itt vagy. Képzeld, ettem, az ötödik és hatodik kép alatt is volt valami. Ezt neked hoztam — mondja, és egy almát nyom Pinki kezébe: — Nem mostam meg. Verekedtél?

— Én?

— Arra ébredtem. A földszinten dulakodtak, már arra gondoltam...

— Lehet, hogy az apát jött. Megnézzük?

— Nem érdekel. — Mari a távcsőhöz lép: — Használtad?

Mit mondjon? Használta? Nem használta? Látott valamit, amit azelőtt soha: önmagát, felülnézetből. Tudja, hogy amit eddig magával kapcsolatban hitt, gondolt, hamis és valótlan. Rádöbrent tehetlenségére, azéra, akinek egy be nem gyakorolt helyzet is felkavarhatja az életét, már amit addig annak tartott.

Mi volt az élete? Lebegés a tengerben. Az ár és az apály törvényes törvénytelenységével tett fél- vagy negyedmozdulatokat előre vagy hátra, kósza bolygók vonzása-taszítása szerint. Misedbort fuvarozott számárfogaton. Lefektette a novíciákat. Piszkos kis ügyleteket bonyolított. Kereste Kollár, a csempészkirály ismeretségét. Ha terhére volt, belerúgott a spicobe. Literszám itta az égetett bort, olyankor kötözködött. Cinkelte a kártyát. Mari a nevét sem tudja.

Mari a távcsőrendszer kis kerekét forgatja. A Mars két holdjáról beszél meg arról, hogy a foltok tavasszal kékeszöldek, ősszel barnák;

a Jupiter négy fényes, ellentétes irányban mozgó holdjáról beszél, a fehéres fátyolról, az Uranus év nyolcvannégy napjáról.

Délkeletről motorberregés keresztezi a szavak útját. Még semmit nem látni, a lent ringó tömeg egyenletesen kobaltkék; mélyen lent, a kavicson előgurul a két bokszer, ugatásuk szabálytalan hörgés. Az állatok délkeleti irányban száguldanak a parton; hangszalagról, messziről Pink Floyd ásít és recseg az éjszakában, a téglapallón csótánykülönítmény kígyózik, közel a falhoz. Egyesével jönnek a fekete, fényes hátú bogarak, egyesével és fegyelmezetten; a motor még pontosan ott berreg, ahol a vitorlásnak kellett volna lennie. Pink Floyd hangjára Pinki ösztönösen megvonaglik, néhány lépést tesz vaktában, ropognak az ostoba csótányok, Pinki énekel: *One for me, one for you*. A vaspántos ajtó kicsapódik, keretében Kollár ordít:

— Nem megmondtam érthetően, hogy ha motorcsónak jön, fölkeltek? Majd még miattatok . . .

„Mit, miattunk?” — suttozna Mari, de hang nem jön ki a száján, egyik lábáról a másikra áll, a sűrű homályban a csillagterképre mered, és arra gondol, hogy még egyszer négymilliárd év múlva egészen másmilyen csillagterképek készülnek majd, azok egyetlen részletükben sem fognak hasonlítani erre, nemcsak a hely, de az alak és tömegváltozások miatt sem; sem a legnagyobb és legfiatalabb naprendszerek, sem a legparányibb porszemek nem lesznek mostani helyükön. Csak valamivel később jutott eszébe, hogy már másnap se nagyon, de a perc egy töredéke után sem. Ezen a gondolatson elámult, de boldogtalannak mégsem érezte magát, örült a mellette álló Pinkinek és a kinti kobaltkék tömeg jelenlétének. Talán válaszként az *One for me, one for you*-ra, énekelni kezdte bizonytalan hangon a már egy egész hete divatos dalt: *I will survive*.

Hajnalodott. A keresztút további rekeszeiben több ennivalót nem találtak. Kollár eltűnt, eltűnt a viharvert vitorlás is. A bokszerek a hullámokat ugatták.

A szürkületben bejárták az épületet, megnyitottak minden ajtót. Jócskán süttött már a nap, amikor elhagyták az épületet. Mari fázott az erősödő napfény ellenére is; úgy szorította tenyerében a csorba nagyítólencsét, mintha öltözete része lett volna.

Áthaladtak az előkerteken, a magnóliasor mellett, az agavéfal alatt. Egy papi csuhás ember jött szembe. Olyan közvetlenül szólította meg őket, mint akik öröktől fogva a személyzethez tartoznak:

— Laudetur, Kollárt nem látták?

— Kollár? — kérdezte Pinki. — Az meg kicsoda?

— Az ügyintézőnk. De nem is fontos — mondta zavartan a csuhás. — Majd előkerül.

Kollár nem került elő.

Mari már egyáltalán nem sietett haza. Egy ideig azzal szórakoztak a kertben, hogy rágcsálták a majomkenyérfa termését, aztán ahogy összerágták, hosszú ívben köpködték a tengerbe. Leander-ágakból koszorút fontak, és megkoronázták egymást. Délre járhatott, amikor eljutottak a kis filagóriába, ahol sorra kipróbálták a törött nádszékeket. Ekkor Pinki pillantása megakadt Mari nyakszirtjén. A két bokszertelentlenül kikotródott a vadszőlővel befuttatott faéptményből.

Alkonytájt maró éhséget éreztek. Úsztak egy kicsit, aztán az újratámadó szélben dideregve elindultak a bekötő úton a szárazföld felé. Valami megfoghatatlan közlékenységi vágy tört mindkettejükre; azon törték a fejüket, mit is mondhatnának el egymásnak. Témák százait vetették fel magukban, pedig már megelegedtek volna a legostobább mesékkal is. A nagy országúton baktattak, amikor Mari a kimerültségtől lühegve megjegyezte:

— Az a csillagvizsgáló, az mégse egy rossz dolog.

— Majd veszek neked egyet — morogja Pinki, és váratlanul felnyújtott karral, leállít egy kocsit.

Ös-öreg Mercedes-Benz állt meg nyikorogva; a kertészkülsejű vezetőn látszott, hogy piacra igyekszik. Paradicsomos, zöldpaprikás ládák a kidobott hátsó ülés helyén, hagymakötegek; leghátul két frissen leölt, még melegen párolgó kecske. A kertész kényelmesen kiszállt, kirakta a háromszöget, hátratorlta a ládákat. Bemásztak.

— Az elágazásig — mondta Pinki, és ösztönösen úgy helyezkedett a benzineskannán, hogy a lehető legtávolabb legyen a kecskéktől: Mari olyan kicsire húzta össze magát, amilyenre csak bírta, hogy ezzel is csökkentse bőre érintkezési felületét azzal a forró kipárolgással, ami a fehér, már mozdulatlan állatokból áradt még mindig.

— Mintha egy gomolyfelhőben ülnénk — suttogta Mari.

— Micsodában? — kérdezte Pinki, és az orra már a kertész vállát súrolta.

A kertész nem kérdezett semmit; rágyújtott, és egykedvűen

nyomta a gázt. Az elágazásnál kiszálltak. Egyetlen szóval sem köszönték meg az utat.

A spicc a törpeborostyánnal befutott kereszt tövében várta Pinkiékét, kíváncsian, elzavarják-e. Beértek a halásztelepre. Már sötét volt, amikor Pinki megállt az anyja háza előtt:

— Gyere a konyhába.

Kontyos-kötényes asszony aludt az asztalra borulva. — Az anyám — mondta Pinki. — Mindig ezt csinálja, ha valaki nincs itthon. Csak főzi a spagettit, meg vár bennünket. Így. — Megrázza az alvót: — Van valami ennivaló itthon?

Pillanatok kellenek, míg az asszony magához tér. Felméri pillantásával az ismeretlen Marit:

— Spagetti. Már megint kit hordál ide?

Mari dermedten áll, Pinki két tányért emel ki a kő mosogatóvályúból. Az egyiket Mari elé teszi:

— Egyél.

Mari feljajdul, a szájához kapja kezét, az üveglencse elgurul, csillámos szilánkokká törik a betonpadlót. Akár a sópikkelyek a testükön. Letérdelnek, türelmesen szedegetni kezdik a gyenge vilányfényben az üvegszilánkokat. Az asszony kérdőn bámulja a sarokba állított cirokseprűt, de nem mer szólani.

Éjfél elmúlt, elfogytak a járókelők, a kobaltkék víz emelkedőben volt. Pinki a házba vezető legalsó kőlépcsőn ült, amikor Mari váratlanul megkérdezte:

— Pinki, dolgozol te valahol?

Pinki megrezzen, a vékony holdfényben cigarettát csavar a mimóza alatt:

— Nem túl lényeges. A műhelyben. Mehetne jobban is.

— Rosszul megy?

— Látod te is, hogy soha nem érek rá. Ketten vagyunk, a főnök meg én, de a főnök még elfoglaltabb.

— Mit csináltok abban a műhelyben, Pinki?

— Japán motorokat rakunk össze használt alkatrészekből. A főnök éppen Japánban van. És te?

— Hát, csak úgy.

— Nem mondd meg?

— Nézd, Pinki, olyan komplikált az egész, hogy jobb, ha ...

— Látod, nálam is éppen ez a helyzet. Jól mondtad, hogy az a komplikáció vagy mi. Tudod, úgy összejönnek a dolgok.

— Azok össze, Pinki. Gondolom, Kollárnak is. Talán a barátoknak is, ki tudja.

— Füttyülök Kollárra meg a barátokra. De te magadra vehetnél valamit, folyton meztelenkedsz.

— Te se vagy frakkban, Pinki. Pinki, hunyd be most egy kicsit a szemed, és válaszolj, mintha csak magadnak: mi jött rád, hogy ilyen beszédes lettél?

— Azt én is szeretném tudni. Meg azt is, hogy mit csinálsz az üvegszilánkokkal.

— Majd kiderül, Pinki. Talán a szilánkokon át is lehet látni valamit, elvégre ugyanazokkal a tulajdonságokkal rendelkeznek, mint az egész.

Pinki erre halkan füttyülni kezd, csak olyan halkan, hogy az anyját fel ne ébressze. Anyja ablakát fürkészi; a fatáblák léccel kitámasztva, egy sor begónia konzervesdobozban, mögötte fehér függöny. A függöny nem lebben; elfojtott, ingerült hang ugyanabból az irányból:

— Nyughassanak már.

— Hogyan? — Pinki felugrik.

Egy emelettel feljebb az ablakvédő fatábla lassan kinyílik. Hátlósapkás fej a fekete nyílásban:

— Mondom, nyughassanak már.

— Ezt ki mondja nekünk, hogy nyughassunk már?

— Én, az albérlő.

— Kicsoda?

— Az albérlő. Édesanyjával szerződésben.

— Szerződésünk van, albérlőnk van! Isteni!

— Mi a nevetéséges ebben? Nem bírtam az óvárosi csótányokat, és a kedves édesanyja, mint mondtam, volt olyan szíves...

— Az más, ha maga is összekomplikálta. Azt mondja, az óvárosi csótányok miatt?

Mari átfogja Pinki vállát, könyörög:

— Hagyd, Pinki, az istenre kérek, még kiugrik.

Pinki lehiggad, nem bújik ki az ölelésből:

— Hová való vagy te?

— Nem mondtam még? O.-be.

— Azért mondom, mert meghívhatnál. Tudod, a műhely egye-

lőre úgyis zárva, a főnök Hokkaidóban vagy hol, alkatrészek miatt, szóval...

— Ne erőltesd, Pinki, te se komplikáld.

Az a felső ablak még mindig nyitva; lakója derékig kihajol:

— Kérem, ha maguk normálisak! éjnek idején üzleti ügyeket, és ebben a lhogy is mondjam, öltözetben!

— Miről társalogjunk?

Mari szorítása egyre erősebb:

— Pinki, te tényleg agyonkomplikálsz. És ha kijön?

— Úgyse mer — mondja a fiú. Belecsíp Mari karjába.

Talán nem is fáj; Mari módjával sikít, segélykérően a mimóza érdes lombjába markol:

— Álmos vagyok.

A parti sétány felől előkanyarodik a spicc, és ráérősen ugatni kezd, kintartón, egyhangúan, a hálósapka irányába. Pontosan úgy, mintha a holdat ugatná. Tapintatosan megvárják, amíg a spicc befejezi, köszönnek a bekukkantó rendőrjárőrnek, aztán kimennek a kerítés elé, megállnak a kobaltkék víztömeg szélét jelentő kőpárkányon. A víz rendszertelen időközökben felcsapódó cafatokban mos-sa lábukról a sós port.

A hirtelen emelkedő bekötő úton robogtak Pinki részenként összehordott Szuzukiján, és Mari azon törte a fejét, vajon miért hörög olyan fültépően az a motor. Két karjával ölelte Pinki derekát, szemét összeszorította az egyre jobban vágó légviharban. Fázott, csukott szemmel elkiáltotta magát:

— Én nem erre lakom.

Választ nem kapott, az ellenszél vitte el a hangját. Hirtelen kinyitotta a szemét. Feketefenyők mellett húztak el, aztán felismerte a barátok elágazását. A fekete égbolton csillagok bukfenceztek szivárványívben lefelé, a semmibe. Kényszerű elégedettséggel nézte ezeket az öngyilkos-ívben száguldó fénydarabokat, és fenntartás nélkül boldog volt, amiért a föld biztonságából — akár egy lelátóról — figyelheti a fénytetek drámáit. Ha irigyelte — csak annyiban — a nagy mechanizmust, amennyiben annak módjában áll elvetnie magától a felesleges nyűgöket, a haszontalan, céltalanul működő fényteteket — a csak önmaguknak világítókat. Egyetlen ív befutása az egész — és csak nem is hasonlít a halálra. Elszégyellte magát. Ki tudja, hátha talán éppen onnan nézve, ahová ezek a testek tartanak — mert ha már elindultak, meg is kell érkezniük valahová —, a

semmi ott van, ahonnan indultak? Itt tartott gondolataiban, amikor Pinki hátraszólt:

— Nem fázol?

— Nem — mondta meggyőződés nélkül.

Pinki lassított:

— Lemegyünk a deltába. Megnézzük a lovakat.

Üres motorral gurultak lefelé, Pinki egy kötenger közepén állt le. Körben emberi kéz emelte, sátorszerű kőépítmények. Ez a mészegetők telepe. Mari hol a mélyfekete égboltot, hol a világítón fehér kőhalmoakat nézte; Pinki szájába kapta két gyűrűsujját, belefűjt, nagy sokára egy vézna kamasz kanyarodott elő a raktárszerű épület mögül. A szemét dörzsölte:

— Pinki?

— Szervusz. Megnéznénk a lovakat.

— Eladtuk mind, holnapután mind elviszik. A cigányok vették meg, a fakitermelésre.

— Szóval eladtátok.

— Miért ne. Rendesen fizettek értük.

— És ti? Veletek mi lesz? Miből fogtok élni?

— Mi is megyünk utánuk, a felső folyásra. Apám szerint a deltában már semmi perspektíva. Hogy, aki itt marad, mind elpusztul. Engem iskolába ad.

Pinki felnevet, egészen úgy, mint néha a csikók:

— Apátok az ügyeletes gondolkodó nálatok, nem igaz?

Olyan kérdés, amilyenre egyébként nem válaszolna. De Pinki — az más.

— Én hiszek neki. Az angolnákkal is igaza volt, hülye egy üzlet. Akár a vörösrókák, valamikor. Vagy ez a tész is.

— Hol van most apád?

— Tárgyal a cigányokkal, megbeszéli a fakitermelést. Mert abban van a perspektíva.

— Aha.

Mari a leállított motor mögött az elgázolt, még mindig vonagló viperát bámulja. Talpától a fejbőréig apró kis borzongások járnak be. A fiú egyik lábáról a másikra áll álmosan, aztán váratlanul ezt mondja:

— Megmutathatom a lovakat, ha már annyira siettek.

A kiégett, istállóvá alakított egykori vadászházban tucatnál is több csikó nyihorászik a közeledő léptekre. Mari tizenöt lovat szá-

molt meg a szűrt holdfényben a kőrákás tetjéről, ahonnan a fedetlen istállót szemlélték. Pinki lemászott a kőhalomról, nyomában elmozdult palakövek zuhataga. Kidrótozza a golyószaggatta deszkaajtót, kivezet egy kis, fehér lovat. Odaszól a fiúnak:

— Aztán mondd, hány üres hely van ott a felső folyáson? Akarom mondani, a cigányoknál?

— Mit tudom én. Valami vállalat az. Szerintem, minél többen vannak, annál inkább kifizetődik.

— Akkor engem máris előjegyezhetek — rikkantja Pinki, és felugrik a lóra. A ló néhányszor felágaskodik, mellső lábaival kaszál a maga előtt ózonillatot, fanyar mézszagot kergető szélben, aztán megiramodik a sátorszerű kőhalmok között, a kőtengerben, meg se áll a gerincig, ott elfordítja a fejét a szélfúvás irányába, nyerít, mintha valami érdekeset tudott volna meg, valamit, amiről addig sejtelve sem volt, aztán egyetlen nekirugaszkodásból spirális köröket írt a völgyben, végül engedelmesen megállt a fatelepnek azon a helyén, ahol lényeges dolgokban az ott lakók dönteni szoktak.

Ott ejtette ki Mari a tenyeréből az üvegszilánkokat.

Elmaradtak a mandarin-, majd az édes fehérszőlő-telepítések, a cédrusszórványok, csak a folyam volt ugyanaz, valószínűtlenül világoskék, a kora nyári almák sápadtzöldjébe játszó. Hajnalodott; a Szuzuki vidáman ostromolta a húsz-harminc fokos emelkedőket.

Mari elszenderedett a csomagtartón, az időnként rájuk dudáló teherautók térítették magához. Olyankor Pinkibe kapaszkodó karjai még szorosabbra kapcsolódtak, mint valóságos húsabroncsok. Pinki dörmögött valamit, de annak a dörmögésnek az értelmét csak kitalálni lehetett, elsodorta az ellenszél. A Szuzukin mindig ellenszél volt, szélcsendben is, bármilyen irányban.

A moteles benzinkút mellett álltak meg zöttyenve, a SUPER feliratú kocka előtt. Mogorván töltött a táskás szemű benzinkutas, számolatlanul szórta oldaltáskájában a pénzt. Zebre rakott kezekkel Pinki ráérősen megállt előtte:

— Kolléga, egy felvilágosítást, ha szabadna...

A benzinkutas hitetlenkedve nézi; az a fajta, amelyiken mindig pontosan meglátszanak a gondolatai, a gondolatok központosása is:

— Te engem itt most?...

— Jó, akkor sztornó! — mondja Pinki, de ha már elkezdte, nem hagyja annyiban: — Képném viszont megnézni a gumikban az atmoszférát. Ha lehetséges.

A benzinkutas tekintetét az enyhén suhogó, madárfészekkel alaposan felszerelt jegenyenyár tetején nyugtatja, s az a tekintet ott is marad egészen addig, amíg Pinki be nem gyújtja a Szuzukit. Mari engedelmesen átfogja a fiú derekát, ugyanakkor — hosszú mérleget után — megszólal a kutas:

— Látom, az irtásra mentek. Útközben van egy szerviz, majd ott megmérnek benneteket.

Pinki óránként százkilométeres sebességgel teszi meg a motel főbejáratához vezető harmincméteres utat.

A forgóajtó mögött sűrű dohányfüst. Válogatottan vegyes társaság ácsorog az ivópultszerű, vaslábakra erősített deszkaállványok előtt. Fagyaltospohárnak is beillő alkalmatosságokból töltik a kólásüvegekbe a pálinkát. A fele mellécsorog. Pinkit erősen a pálinkafőzdek levegőjére emlékeztette ez a szag. Szemben, a főhelyen, egy kis dobogófélén parókás, szipkából cigarettázó énekesnő tekergette szakszerűen bal keze hüvelyk- és kisujja köré, akár a szárítókötelet, a mikrofon zsinórját. Pinki megállt előtte, barátságosan megszólította:

— Vége a sihtának?

— Szóltál valamit?

— Á, csak érdeklődöm, hogy lehetne-e még valamit, úgy lapzánta előtt...

A parókás egy ideig értetlenül méregeti a hiányos öltözetű, bukkósisakját a kezében lógázó Pinkit, majd Marit, aztán Pinki fülébe hajol:

— Ilyenkor már csak felárral.

Pinki ijedten hőköl vissza a soknapos lehelet elől, nem is gondolkodik a válaszon:

— Mert ha felár nélkül lehetne, akkor az *One for you, one for me*-t kérnénk. — Választ nem kap, ügyetlenül körbenézi a falakat.

— Elvesztettél valamit, apukám?

— A felárjegyzéket keresem csak.

Mari a bejárat mellé leállított fejszéket nézi, élükön a neoncsövek zöldes fénye csillog. Pinki a pénztár előtt toporog:

— Még nem jött meg a pékárú.

— A tejtermékkel mi a helyzet?

— Indigó — mondja álmosan a pénztáros.

— Kérj te is kólát — súgja Mari kétségbeesetten, és karjait takaróként összefonja a fürdőruha két darabja közt, a növendékfe-

nyőkre emlékeztető férfisokaság tekintete elől. A mozdulatra Pinki is felfigyel, és gyengéd megrovással mondja:

— Már megint folyton meztelenkedsz.

Ahol az út megtörött, balra fordultak. Furcsa népség közlekedett ezen a bekötő úton. Törpe hegyilovakon kerek sapkás fiúk ügettek-léptettek ugyanabba az irányba, amelybe Pinkiék is tartottak; szemből ekhós szekerek vánszorogtak kifelé. Az asszonyok, lányok batyuba kötött, alvó gyerekekkel, a férfiak fejszével, hegedűvel. Elhúztak egy népes, csikós nélküli karám mellett is, ahol villanydrótok kerítették el a lovaknak kijelölt helyet. Pinki lassított, és hátra-szólt:

— Azt hiszem, itt van valahol.

Percek múlva egy tekintélyes, kétszárnyú épület közelébe értek, bejáratát sorompó őrizte és a tábla: Helyi Erdőgazdaság.

— Az igazgatót keresem, vagy a helyettesét — mondta Pinki az álmatag őrnek.

— Papírokat.

Átnyújt egy halom igazolványt, az őr láthatóan nem ismeri ki magát a papírok között, gyanakvón visszaadja:

— Hát azokra még egy kicsit várhatnak. Majd úgy hét felé.

Pinki cigarettával kínálja az őrt, aztán udvariasan tüzet ad:

— Úgy látom, nagy a felhajtás.

— Körülbelül — mondja az őr. — Még kétszáz emberre van szükségünk.

— Aha.

— És hol van még az intás, pedig mindenki azzal jön! Előbb majd a peléket szüntetjük meg, annyi van belőlük, mint a nyű. Ezt a cigányok nagyon értik. Füstölővel.

— Tudom — mondja Pinki, és átmászik a sorompón. Nyomában Mari, aki ekkor megpillant egy vízkereket. Kíváncsian a kerékhez szalad, érdeklődve nézi a lapátokat.

— Itt vízimalom volt valamikor — mondja az őr. — Először a gabonára ideszokott galambokat kellett eltávolítani... De a pelék, az keményebb dió. Túl sokan vannak.

— Elharapóztak — segíti ki Pinki.

A kétszárnyú épület főbejárata előtt megverik a kolompot.

— Itt a reggeli — figyelmeztet a sorompóőr. — Gyertek ti is.

Pinkiék nem hallják; a jávor alá telepedett hegedűsre figyelnek, aki éppen hangol.

— A Kárpátokból valók, azt mondják — szól az őr. — Ti tudjátok, hol vannak azok a Kárpátok?

Mariék válaszát elnyomja az asztalhoz siető lábak dobogása a kemény kőjárdán. Már a vaját kenték a lepényekre, amikor a hosszú asztalnál Mari megállapította:

— Azt a Csalogányt, azt tényleg csak a Kárpátokban tudják.

— Akár a Kondort az Andokban — vágta rá Pinki.

Másnap megérkezett Kollár is. Az erdőgazdaság nyilvántartása szerint csak két napig maradt. Amikor a sorompót elhagyta, azt mondta Pinkinek, hogy átugrik a motelbe.

Körben, a fákon, nyugtalanul szökdecseáltak a pelék.

A cigányokkal való megismerkedés tulajdonképpen már a jávor alatt megtörtént. Hogy mennyire fontos volt ez a megismerkedés, csak másnap derült ki, amikor kiosztották a rövid ujjú, könnyű munkásruhákat. Amint beöltöztek, Pinki tőle szokatlan meggyőződéssel kijelentette:

— Milyen egyformák vagyunk!

Megérkeztek a lovak a deltából. Pinki azonnal megismerte közöttük a kis fehér csikót. Kifúrta a cigányoktól emlékebe kapott részpénzt, és egy vékony bőrszíjon a csikó nyakába akasztotta. Mari érdeklődve nézte:

— Minek ez, Pinki? Szerinted ez mit jelent?

— Semmit. Csak megjelöltem.

Attól a naptól fogva ritkábban, keveset beszéltek, ha együtt voltak, hallgattak hosszan, elmaradtak a bizalmaskodásnak azok a megszokott, begyakorolt jelei. Néha az is megtörtént, hogy Mari egész nap nem mutatkozott a központban, a rábízott gyerekfalkával csatangolt az erdőben, és ették, amit a remeték hasonló esetekben enni szoktak. Létszámuk már száz felett volt. Néha vacsora után tűnt el a gyereksereggel. Pinki az első időkben nem szerette ezeket az eltűnéseket, de ha véletlenül kettesben maradtak, mégsem fontosági sorrendben felsorakoztatott mondanivalójukat öntötték ki, hanem ehelyett hümmögtek, ingerültek voltak. Fáradtak is. Pinki egész nap a fákat járta, gyűjtögette a kis kanócokat, és kötözgette a cigányok által összeöltögetett zsákocskákat a fatörzsekre, aztán lapítva várta az eredményt. Ami soha nem is maradt el.

Ehhez a munkához nem kellett különleges ügyesség, de annál több türelem és várakozni tudás. Pinki tudott várni. Vissza tudta foj-

tani a lélegzetét, ha úgy gondolta, hogy csak ez vezet célhoz: a nemlevés utánzása. Olyan jól belejött ezekbe a gyakorlatokba, hogy akkor is visszatartott lélegzettel járt-kelt, amikor éppen nem tartózkodott az erdőben. Amikor már nem bírta tovább, akkor engedte csak ki a mellkasából az elhasznált levegőt, hogy helyébe újabb mennyiségeket szippantson be a troposzférából, annyit, amennyit egyszerre csak bírt, ide azért mindig valamivel kevesebbet annál, mint amennyit eleve szeretett volna. Úgy belemerült ezekbe a gyakorlatokba, hogy a közös vacsorákon se hagyta abba. A siker érdekében minden idegszálával a légzésidőre összpontosított, közben mérte az időt; kiemelkedő eredmények esetén két, időközben lapát-szerűvé formálódott tenyerével a mellkasát lapogatta, hogy ezen az úton is meggyőződjön: valóban ott van-e a kérdéses levegőmennyiség, ahol lennie kell.

A furfang folytán napi teljesítménye mesés méreteket öltött a többi pelevadászéhoz képest. Észrevette: akármilyen jól halad is, az erdő nem akart fogyni; amilyen észvesztő sebességgel haladt munkájában, ugyanolyan szaporán hajtottak ki az újabb és újabb fácskák, hogy újabb és újabb pelecshaládoknak adjanak fészket és védelmet.

Aztán úgy vette észre, hogy kelepcebe került, a saját kelepcejébe. Merőn nézte az övébe akasztgatott kis zsákokkákat. Megállapította, hogy szabad akarata került fogásba, ha csak vizsgálatiba is, de fogságba. Hogy védekezzen a felismerés ellen, elhatározta, többé nem nézegeti ezeket az alkalmatosságokat. Egy alkalommal megleste Marit, amint egy tisztáson tornagyakorlatokat tanított be a gyerekeknek, és csak nagyon nehezen állt ellen a kísértésnek, hogy elkergesse Marit, és helyette ő folytassa a foglalkozást. A légzés-gyakorlatok betanítását.

A pelék végeláthatatlan tömege a kétszárnyú épület központi pincéjébe került további intézkedésig. A további intézkedés egyre várattott magára, a pelék száma pedig egyre növekedett a fákon és a pincében. Tudta, amíg ez az állapot tart, szó se lehet az irtás megkezdéséről.

Éppen mellkasát lapogatta elégedetten a zuhany alatt, amikor Mari szólította meg:

— Pinki, ma munkaszüneti nap van. Ma senki nem dolgozik.

Pinki készségesen bólintott, és azt hitte, folytathatja tovább a zavartalan szemlélődést, de tévedett. Mari nem tágított, hangja, nézése csupa könnyörgés volt:

— Pinki, arra gondoltam, leugorhatnánk a deltába. Esetleg hozzatok, már az anyád miatt is. — Feleletet nem kapott. Kicsit közelebb ment; azt hitte, a zuhanyrózsa sugarai nyelték el a választ. Átnyúlt a vízszugáron, megszorította Pinki könyökét: — Tudod, Pinki, a Szuzukinak se ártana, ha néha begyűjtanád. Hiába vettük fel a munkaruhát és váltunk mindnyájan egyformává, az az érzésem, mi azért szép lassan mégis csak elhanyagoljuk magunkat. Erről persze senki nem tehet. A vezetőség se. Vannak dolgok, melyekre csak a szándék hat.

Pinki szégyenlősen félfordulatot tett a zuhany alatt; ugyanakkor a száján, orrán fehéres ködfelhőt fújt ki. Akár a lovak lehelete fagyos időben — gondolta Mari ijedten hátrálva, aztán találékonyan megnyugtatta magát. Csak képzeltődött. Újra kérlelni kezdte Pinkit:

— Este, ugye, együtt maradunk?

— Hát nem voltunk minden es-te e-gyütt? — makogja Pinki már teljesen elfordulva. Időzavarát kihasználva, sebesen törülközni kezdett.

Mari ezt a választ úgy értelmezte, hogy Pinki még mindig nem felejtette el. Boldog volt. Kiszaladt a barakkból; a hátralévő időben folyton felfelé nézegetett, belepilllogott a nyugvó nap tűzkorongjába is, várta az estét. De vacsoránál Pinki ugyanolyan különös volt, mint az utóbbi időben mindig: nem kötött bele Mari megjegzéseibe, nem mondott semmit se az ételre, se a langyos ivóvízre. A közeledő őszre sem. Kezei tele voltak horzsolásokkal, az arcán is éktelenkedett jó néhány árgkarmolás. Még a virtuóz hegedűsöket csodáló csoportjához sem csatlakozott a jávor alatt; mi több, semmit nem mondott annak a szemét befogva eléje álló gyereknek, aki ezt kérdezte tőle: „Tudod-e, ki vagyok? Mondd meg!” Ezen Mari úgy felháborodott, hogy otthagyta Pinkit, és elszaladt a konyhába. Kiderült, már ott sincs rá szükség, mindent rendbe tettek.

Ekkor jutottak Mari eszébe a pelék. Elindult a fogoly pelék táborra, a pince felé. Félúton összetalálkozott Pinkivel, aki szintén a peletábor irányába tartott. Talán, utolsó kísérletképpen, odaszólt Pinkinek:

— Nem ülnénk le egy kicsit, Pinki?

Pinki lehuppant a kőpadra. Jól látszott deréktől fölfelé mézítelen bordáin, hogy szinte behorpadnak valami nagy erőltetéstől, és az is, hogy amíg ez az állapot tartott, az orra is valahogy olyan lett... olyan... Jó ideig nem merte kimondani, amit gondolt,

aztán végül mégis kimondta, hangosan; a hang ereje közel járt a kiáltáséhez:

— Pinki, te egészen olyan vagy, mint a pelék!

Erre a mondatra felkapta a fejét, és pontosan úgy bámulta Mari-t, mintha először látná életében. Valami elégedett mosolyféle derengett-bujkált az arcán; hirtelen támadt burjánzó örömeiben arra gondolt, hogy ez a nehéz felfogású Mari végül talán mégis megértette.

A szerény világításban néhány érdeklődő pillantás lobbant feléjük, aztán lecsúsztak ezek a fókuszok. Elhúztak mellettük a motelba indulók csoportjai, sokan végleg hazaindultak, vagy csak eltávoztak, hogy egy bizonyos időre elhagyják az irtást, egyéb dolguk ügyében, de mindjárt jöttek is helyettük mások. A létszám ha már nem is rohamos, de azért állandó emelkedést mutatott. Mari kezdetől fogva figyelemmel kísérte a leendő irtás legapróbb érverését is, ezért végtelenül sajnálta, hogy ezzel kapcsolatos észrevételeit, gondolatait nem közölhette Pinkivel. Mert Pinki vagy a fán járt, vagy a bordáival, az orrával volt elfoglalva.

Éjfél felé már a fűben ültek, amikor Pinki mintha olyan mozdulatot tett volna, mint aki át akarja ölelni (ebben, utólag visszagondolva egészen biztos volt), amikor Pinkit villanyrázáshoz hasonló remegés fogta el. Felugrott, és önfelédten elkiáltotta magát:

— Odanézz, egy pele!

A szemközi gesztenye egy kiálló ágán egy borzas kis pele ült kényelmesen, és merően nézte Pinkit. Pinki felugrott, és a peléknél is gyorsabban a fán termett. A zsebében mindig akadtak tartalékszákocskák.

Szabályos ősz jött, a szokásos erdei színekkel, változásokkal, a kezdődő fermentáció fanyar illataival, ökönyállal és esti ködökkel. Pinki a légzőgyakorlataival volt még mindig elfoglalva; azokat különféle fortélyokkal olyan tökélyre fejlesztette, amilyenről a kísérletek első napjaiban még csak nem is álmodott. Többször is találkozott Marival, többször is átszelték együtt az erdőt, de a találkozások vége mindig az lett, hogy Pinki váratlanul megpillantott egy pelét...

Mari gyakran járt ki a motelba. Egy alkalommal, ahogy a motel bejárati lépcsőin lefelé botorkált, a benzinkutas köszönt rá:

— Maga még mindig itt van?

Mari ámuldozott, hogy annyi idő után felismerik:

— Gyűjtjük a peléket, egyelőre.

— Aha. Majd ha befejezték, szóljanak időben.

Mari ebből a megjegyzésből semmi jóra nem következtetett, de kérdezősködni nem mert, még akkor sem, amikor a benzinkutas karon ragadta, és ünnepélyesen a sokszobás motel emeletére vezette. Főnt már egy kicsit közlékenyebb volt a kutas; elmondta például, hogy akadozik a kőolajszállítás, ezért pár napra bezárták a boltját. Mari csodálkozva nézte a mellére tetovált dzsámikat és piramisokat a hozzájuk tartozó minaretekkel együtt.

Vacsoránál elmondta Pinkinek a találkozást apróra, kivéve bizonyos részleteket. Főként a benzinkutas figyelmeztetésén lovagolt: ha majd befejezték a peletártást, szóljanak neki. Pinki olyan figyelmesen hallgatta, hogy közben légzésgyakorlatairól is megfeledkezett, aztán türelmetlenül felugrott:

— Gyere, megnézzük a peléket.

A pinceajtót soha nem zárták kulcsra, hogy a gyűjtők a nap bármelyik órájában beszovaltathassák az elfogott bundásokat. Kint felkapták a mindig égő viharlámpást, és benyomultak a pelék közé. Mari első gondolata az volt, hogy valamilyen teszt vagy más értékrend alapján kiválogatják az arra érdemeseket, és átmentik őket a fenyvesbe. Ez az ötlet először Pinkinek is megtetszett, de a kedve azonnal el is párologott, ahogy meglátta az óriási helyiségben összehúzólt peletömeget. Számolni kezdett: ha egy négyzetméteren legalább nyolcvan pele található, akkor ötezer négyzetméteren...

— Félmillió — mondta Mari. — Testvérek között is. — Kicsit szégyellte magát a szelekció gondolataért, ezért, mintegy megnyugtatósképp, elismételte a benzinkutas figyelmeztetését. Ezúttal abban állapodtak meg nagy bólogatások, helyeslések közepette, hogy abban a figyelmeztetésben semmiféle fenyegetés nem rejlett.

Mégis leverten hagyták el a helyiséget. Pinki az est hátralévő részében több alkalommal is megfeledkezett légzésgyakorlatairól, ami Marit már reményekkel töltötte el. Éjfél után feltette a kérdést Pinkinek:

— Mondd, Pinki, mi lesz velünk?

Pinki már-már válaszra nyitotta a száját, már-már átölelte Marit, amikor az izgalomtól magánkívvül felugrott, és egy közeli fára mutatott:

— Oda nézz! Pele!

Hiába volt Pinki messze kiemelkedően a legügyesebb, legszorgalmasabb munkás a telepen, tulajdonképpen senki nem kereste a barátságát. Légzésgyakorlatai annyira lefoglalták (még mindig), hogy azon túl nem is ért rá sokat gondolkozni. Számolt: zsákocskákban, ágakban, pelékben. Már a virtuózokat hallgató gyülekezetre se nézett; egyetlen, kilengésszámba menő tette, ha felugrott a rézpénzzel megjelölt kis fehér lóra, és bejárta a környéket, az irtásra váró erdőt. Egy ilyen kilovaglása alkalmával Mari állította meg az ösvényen:

— Hogy haladsz?

Gondosan befejezte a sóhajtást, és értetlenül megkérdezte:

— Mármint miben?

— A légzésgyakorlatokban, miben. Gondolom, ott fenn valamivel ritkább a levegő, mint itt lenni, de valamivel mégis sűrűbb, mint a magasra rakott odvak előtt, nem igaz, Pinki?

Pinki nem jött zavarba, ellenkezőleg: megörült, hogy végre Mari is fontosnak tartja azt, amit csinál. Már éppen azon törte a fejét, hogy ott, minden teketória nélkül megmondja Marinak, mekkora lépéssel kerültek közelebb egymáshoz most, és mennyire tetszik most neki, amiért érdeklődést mutat a dolgai iránt, amikor hirtelen meg gondolta magát, és óvatosan más alkalomra halasztotta a közlést. Mari zavartan ácsorgott még egy ideig a jó fejjel magasabb Pinki mellett, aztán úgy felcsapta a fejét, mintha az előtte éppen ózon- és forrásszagot kengető szélbe szagolt volna bele, és elszaladt. Pinki úgy látta, a nagy, kétszárnyú épület irányában futott.

Az éjszaka hideg és fehér volt, dér ülte meg a fákat. Az irtásiak közül sokan csóválták a fejüket a korai fehérségen, hiszen még csak október eleje volt. A cigányok tüzet raktak a nagyépület előtt, és fázósan melengették a kezüket. Aznap, a vacsoránál kapták meg új, téli munkazubbonyáikat is, gyűlés keretében.

Valaki bejelentette a szűcsök érkezését.

Mari sehol nem látta a sokaságban Pinkit. Elsírta magát. Nagy sokára vette csak észre: az udvar egyetlen, magasfeszültségű villanydúcán kuporgott, fenn, a porceláncsigák felett. Tekintetét a többiek is követte: ötszáz szempár lélegzet-visszafojtva, denmedten leste a magasban kuporgó Pinkit. Ahogy így nézte, Mari pillantása el-elkalandozott Pinkiről; hol egy elmozdult fénypontot vett észre felette, hol egy, az augusztusi tülekedésből visszamaradt repülő fény-

testet. Aztán megint Pinkit figyelte, a porceláncsigák felett, majd megtörte a sokaság légzésgyakorlatnak is beillő csendjét:

— Ugorj le, Pinki! Hozok egy zsákot. Feltartunk, ne félj!

Pinki elnevette magát; hangja az erősen elhajított labdák módján fától fáig ugrált:

— Hozz fel, kérlek, egy ikólát!

Egy ideig minden rendben ment: Mari a gyerekekkel, Pinki a pelék körül. A karámok körlete mellett felépült a kórház két osztállyal, a balesetivel és a tébécéssel; a baleseti, mert feltétele volt az építkezésnek, a másik, mert szép számmal akadtak fertőzött tüdejű gyerekek, főképp a cigányok között. A tüdőbeteg-részt magas kerítéssel védték, kis lakói nem is nagyon tiltakoztak az elkülönítés miatt. Maga az épület nem forgott éppen kacsallábon, de annál nagyobb eredmények elérésére szánták. Nem telt el sok idő, már messzi vidékről is érkeztek ide gyerekek.

Novemberben esett az első hó, a munka egyre nehezebbé, vontottabbá vált. A pelétlenített erdőrészeken megkezdték az irtást; a hideg ellenére már a fatörzseket láncon vontató lovak is megizzadtak. Közük a kis, rézpénzzel megjelölt fehér ló is. Mari, a gyerekek falkát a hóba vájt ösvényeken vezetgetve, gyakran találkozott a kis lóval. Maga sem vette észre, mikor szólította először Pinkinek ezt a gyönyörű állatot; két tenyerébe fogta az ovális, sötét petytyekkel teleszórt pompás fejet, mélyen a szemébe nézett. A szájára toltatott mondatok alakatlan gondolattömeggé gubancolódtak, még mielőtt jól szerkesztett szófüzérékké váltak volna. Megkönnyebbülve vette észre, hogy tulajdonképpen nem is fontos bajlódnia; az egyetlen, amit tehet, hogy egy darabon segít vonszolni a láncre kötött fatörzset. Az állat inai megfeszültek, szinte a pofája is megnyúlt a nagy erőlködéstől, lélegzete ki-kimaradt — mintha szántszándékkal tenné, gondolta Mari. Elnevette magát, a nevetés ragályszerűen hullámozott végig a gyerekfalkán. Először azt hitte, tapintatból, figyelemből nevetnek vele együtt, de tévedett.

— Akár a pele! — kiabálták, ahogy elült a nevetés.

Az igazgatóság kirakatta a hóra a nyúlcsapdákat, attól kezdve egyre ritkábbak lettek a kinti séták. Hogy a gyerekek napját mégis kitöltse, bábszínházat rögtönzött. Nem bábukkal: mindnyájan beöltöztek. Ahogy a kartondoboz színpalak elkészültek, és felkötötték az utolsó pelefarkat is a kis jelmezekre, elhatározták, hogy nem fognak semmiféle szövegkönyvet használni. Hirtelen annyi monda-

nivalójuk akadt, mint azelőtt soha, és nagyon tetszett nekik ez a mulatság. Hiába hordták össze az étterem minden, rokokótűzű, polivinilből készült székét, és rakták össze szabályos sorokba, a nézőtér mindig üres volt. A besétáló telepiiek egyenesen a dobogóra tartottak, magukra rántottak valami szokatlan, alkalomhoz illő öltözéket, és máris bekapcsolódtak a játékba. Egyszer bekukkantott az igazgató, már-már fellépett volna maga is a dobogóra, amikor a titkárnője feje jelent meg nagy titokzatosan az ajtóhasadékbán:

— Igazgató elvtárs, telefon.

Az igazgató az ajtó felé hátrált, a küszöbről mondta:

— Csak folytassátok.

Egy délután Pinki úgy állított be, mint aki számozott helyét keresi a nézőtéren; hosszas nézgelődés után lekuporodott a játéktér mértani felezője előtt, és feszülten figyelte az előadást.

— Pinki, te leszel a sűgő! — kiabált le Mari a dobogóról, amint megpillantotta.

Pinki összerendezte, megtapogatta a bordáit, és összecucosított szájjal suttogva olvasni kezdett Mari felé egy szakadozott könyvből:

„*Ne halid, Duncan: a hang, mely most sikoltott,
az eget nyitja eléd, vagy a poklot!*”*

— Ó, Pinki — nevetett Mari hangosan —, nem Macbethet játszunk!

— Nekem mindegy — válaszolta Pinki sértődötten —, csak segíteni akartam. Bohóckodni csak szabad?

— Egyelőre anélkül is megy.

Pinki felállt, és szó nélkül kiszaladt. Száz szempár leste a dobogóról, ahogy a nagy sietségtől meglebbentek az övébe tűzött kis zsákooskák.

Újév táján a sorompóőr arra lett figyelmes, hogy egy nagy csoport gyogyultan távozó gyerek után az elkülönítőbből a szemétre hordott játék bársonypelék eltűntek. A szabályzat alapján a kazánba kellett volna valamennyit vetni.

Megbolydult a telep. A szállások átkutatása, a nagy motozások után a nagyépület előtti havat is megforgatták, keresték a hatvan eltűnt bársonyállatkát. Leállt a munka, az adminisztrátorok is félretették pelékről és fatörzsekről vezetett kartonjaikat, mindnyájan a góchordozók felkutatásával voltak elfoglalva.

* Szabó Lőrinc fordítása.

Marinak eszébe jutott Kollár: tallán az ő keze van a dologban. A gyanú hessegetése közben egy nap kirándult a motelbe, elsétált a binzinkút kis üvegkalitkája előtt. Ahogy a fülkébe bepillantott, a polcokon, ahol azelőtt rendszerint a búzakék, Delta TLX feliratú olajos bödönök álltak, sárga és barna pelék ültek sorban, üveg-szemeik kérdően meredtek az üvegfalra.

— Még mind megvannak, senki nem vett a kabalákból — hebegte a kutas.

Hogy nem mondott igazat, Mari Pinkitől tudta meg.

— Hatvanegy volt — dadogta Pinki. — Hatvanegy.

Még az éjszaka folyamán csoportokat szerveztek és indítottak különböző irányokba, felkutatni a hiányzó bársonypelét. Pinki a telepen maradt, csak hajnalban tűnt el egy kis időre, éppen csak annyira, amennyi elégséges volt ahhoz, hogy a kutast beszállítsa a telepre, és belökje a nagyépület pincéjébe. A pelék közé.

Vasárnap volt, Pinki váratlanul begyűjtotta a Szuzukit. A cigányok hangszerekkel voltak elfoglalva, a lovak pihentek. Pinkin nem voltak zsákok, és lassított köröket írt le az udvaron. Amint Marit megpillantotta, felderült:

— Mari, találtam a bábszínházatoknak egy jó szöveget.

— Ezt komolyan mondd, Pinki?

Átszellemülten olvasni kezdte a zsebéből előrántott papírdarabról:

*„És egész jövőendő életén át égő láz kergeti, újra és újra, hogy országról országra vándoroljon . . .”**

Mari már a hátsó ülésről kérdezi:

— És . . . vándorolt a Tengerész, Pinki?

— Fenét — mondta fellengzősen Pinki a sebességváltón vacakolva. — Bohóckodás.

Mari megkönnyebbülve vette észre, hogy a sorompóór faköpenye fölött, a csertölgy ágán, egy pele ugrált. Azt hitte, árulást követne el Pinkivel szemben, ha nem figyelmeztetné, de szerette volna Pinki gondolatait is elterelni a Vén Tengerészről:

— Nézd, Pinki, egy pele!

Pinki vagy legyintett, vagy úgy tett, mintha nem hallaná a kihívást. A motor megugrott, a nyitott karám előtt álltak meg. A kis fehér ló szökdecselt, nyilhorászott a forrásvíz- és ózonillatot kergető szélben.

* Szabó Lőrinc fordítása.

A motel ivójában a szokásosnál kisebb volt a tolongás, az énekesnő a szipkáját tisztogatta. A pénztáros ismerősként üdvözölte Pinkiékét:

— Maguk még mindig itt vannak?

Pinkie meglógazza inas karjait, Mari a lemezautomatában kiválasztja az *I will survive* című dalt. Belép az új kútkezelő, köszön, hosszan nézi Marit, autólámpa szemeit a templomboltozat magasságú mennyezet sötétszürke foltjaira irányítja, talán keres valamit, gondolja Pinkie, de mégsem; lassú, kimélt léptekkel elindul, az út végén lecövekeli magát Pinkie előtt:

— Maga meg mi járatban?

— Amiben te. — Pinkie önkéntelenül hátrál.

— Szépen kérdeztelek, fiú — mondja fenyegetően; mancsszerű két kezével a levegőbe csapkod.

— Megkeressük a hatvanegyedik bársonypelét — mondja Pinkie; szemével ő is a mennyezeten kutat valami látnivaló után, végül megtalálja a szürke füstfoltokat.

Úgy látszott, mondana még valamit, de a mancsszerű ököl vállon találja. Pinkie megtántorodik, bejárja a fájdalom, megállapodik a bordák alatt, nem messze attól a helytől, amit légzésgyakorlatai alatt szokott néha lapogatni. Mari leállítja a zenegépet, Pinkit a kijárat felé vonszolja. Az ajtóból bocsánatkérően visszafordul:

— Nem akart kötekedni. Mi tényleg a hatvanegyediket keressük.

Az éjjel-nappal hangos és nyitva tartó ivóban olyan csend lett, mintha ki se nyitották volna. Ebbe a csendbe hasított bele a Szuzuki éktelen berregése: odabentről úgy látszott, a város felé tart. Támpontnak nem sok, mert a városig számos elágazás van.